

Іван Війтенко

Коли ревуть гармати

"Лисаний Качинь"

Косів

2022

В41 Війтенко І. Д.

Війтенко І. Д.

В41 «Коли ревуть гармати», громадянська лірика : «Писаний камінь», 2022 –88 с.

До нової поетичної збірки члена НСПУ, уродженця села Коршів на Прикарпатті, увійшли поезії громадянського звучання, написані за період жорстокої навали мокшанської орди на споконвічні терени української землі, і деякі поезії з попередніх збірок. Кров, біль, материнські сльози і сотні вбитих ворогом мирних жителів, залишили в серці автора глибоку борозну смутку і печалі. У віршах, надрукованих в збірці «Коли ревуть гармати», набатом дзвенить клич до помсти клятим московитам і свята віра в нашу Перемогу. Слава Україні! Героям Слава!

ISBN 978-617-7436-19-4

© Війтенко І. Д., вірші, 2022

Була і буде повсякчас
І Україна, і Тарас,
Медовий Спас і парастас
За тих, що полягли за нас.

Розвіється на сто вітрах
Жовто-блакитний гордий стяг
І згине кровожерний птах,
Що у ординців на гербах.

Весну на вільному крилі
Несуть з-за моря журавлі.
А біснуваті москалі
Справляють шабаш у кремлі.

Запраглося злодійській зграї
Наших садів й ланів безкраїх,
Нових рабів і короваю,
Що сонцем у долонях грає.

Та закороткі руки, враже,
Не буде так, як гном ваш каже.
За неньку й землю древню княжу,
Як треба – то кістками ляжем...

Була і буде повсякчас
І Україна, і Тарас.
Бо з нами Бог і світ за нас,
І правда, і Медовий Спас.

Весну вістує пташечка мала,
Підсніжники квітують на поляні.
А в небі чорна смуга пролягла
І вибух навпіл розколов світання.

Ще розум не збагнув, що се «брати»
Вітання з-під кремля нам посилають.
Немов лошиці, здивились світи,
Міста і села ватрами палають.

Криваві сльози падають на брук,
На Київ сарана московська преться.
О, земле рідна, скільки болю й мук
Тобі спізнати знову доведеться!

Ще в пам'яті голодомору жах
І Крути нам ніколи не забути,
А уже знову двоголовий птах
На нашу волю посягає люто.

У божевіллі розколовся світ,
Зів'яли квіти радості й любові.
Та не здолати наш могутній рід
І зломимо ще крила хижаків.

25.02.2022 р.

Не вірив, що впаде ізнов війна
На тихі води і на роси чисті,
Що хоругвою чорною вона
Затьмарить весни у зеленім листі.

Не вірив я, що внуки і сини
Візьмуть у руки смертоносну зброю,
Що журавлями прилетять у сні
Полеглі славні воїни-герої.

Не вірив, що вчорашній побратим,
З яким колись служив у Підмосков'ї,
Прийде на мою землю вже чужим –
Ординцем хижим, що бажає крові.

Як шкода, що тоді не розпізнав
Його нутро гниле, немов болото.
Російський «брате», як ти низько впав
В очах моїх: не воїн ти – підлота.

У хмарах обрій втомлено присів
На темні води і криваві роси...
Чекають матері з війни синів
І милості в святого неба просять.

26.03.2022 р.

Коли ревуть гармати – Муза спить,
Здається, так колись казали древні.
Але чому, коли душа болить,
Я в мудрості оракулів не певний?

Не може спати Муза у той час,
Коли орда десь преться до столиці
І снайпер хижий підло цілить в нас
З пекельної ворожої рушниці.

Застигли очі зраних синів,
Ворожим трупом вкриті рідні ниви.
Аби у пеклі карлик той згорів
Слизький, як змій, огидний і плішивий.

Не може спати Муза у ту мить,
Коли над світом крешуть блискавиці.
В моїй душі святий вогонь горить
Й гартує слово, що дзвінке, як криця.

О, Музо, дай наснагу й міць,
Дай віру, дай звиягу й перемогу.
Бо вже здригнулася планети вісь
І плачуть закривавлені дороги.

01.03.2022 р.

Тремтять, убивці! Думайте, лакузи!
Життя не наліза на ваш копил.

Василь Симоненко.

Сирени роздирають сутінь
І «гради» покроїли небеса.
Сьогодні ворог, мов диявол лютий,
На нашу землю зболену напав.

Тремтять московські упирі й лакузи,
Життя не наліза на ваш копил.
А ми колись з вами були в «Союзі»
І думали, що дійсно ви «брати».

Прокляті виродки – азійської породи,
Які ви єднокровці і брати?
Ордою ненависною зі Сходу
Знову прийшли в мої святі світи.

Тут кожен з нас і звірина, й пташина
Вам загородять загребущий шлях.
Бо ще жива – не вмерла Україна
І гордо розвівається наш стяг.

Тремтять, убивці, – кривця не водиця,
За все колись прийде розплати мить.
В небесній кузні вже кується криця
І земля свята під ворогом горить.

06.03.2022 р.

Наснився в небі клекіт журавлиний
Й черемхи неповторний аромат.
І сивий тато, з поглядом орлиним,
Що мені в шахи знову ставив «мат».

Ніяк не міг його я переграти,
Та вперто не здавався до кінця.
Якби тоді я знав, мій любий тату,
Як пригодиться впертість ще оця.

Не раз життя, як ціпом, молотило,
У груди били грози і дощі.
Та ота впертість додавала сили
І дух Вікторії* будила у душі.

Й не вірилось, що вдарять блискавиці
І ворог посягне на отчий край,
Що хижої орди смертельна криця
Коситиме кривавий урожай.

Се вже не гра на шаховому полі,
Та ворогів чекає «шах» і «мат».
Я ще зіграю, тату, свої ролі
І з Україною воскресну, наче сад.

10.03.2022 р.

* богиня перемоги (римська міф.)

Я не любив ніколи кацапню,
Бо наскрізь видів чорну душу «брата».
Тепер лиш за одне себе виню:
Чому терпів ту погань в своїй хаті?

Чом пригощав гостинно перваком
І сала не жалів і буженини?
А треба було поміж пліч кілком
Із хати гнати вже тоді скотину.

Не вірив я, що клята сарана
Прийде ордою у мою державу,
Що в бункері кремлівський сатана,
Немов упир, жадає крові й слави.

Та з карлика не виросте Антей,
Марні потуги, сподівання марні.
В «дурдомі» день відчинених дверей
І гамівна сорочка є в лікарні.

Я не любив ніколи москалів,
Тепер ненавиджу сю дику зграю,
А в мирну хату, із усіх країв,
Привітних друзів приязно чекаю.

Не пожалію сала й первака,
За перемогу пролунають тости.
І не здригнеться вже моя рука,
Коли кацап знову попреться в «гості».

13.03.2022 р.

Одного дня, коли зміліють сни
І ще світанок не розвиднить днину,
Прокинуся у світі без війни
І з журавлями в небеса полину.

Понад містами в хаосі руїн,
Понад полями кровію політі,
Де вражі трупи пожирає тлін
Й могили предків москалем розриті.

Одного дня закінчиться війна
І не ревітимуть у небі бомбовози.
Але не змиє дівчина-весна
В очах у неньки занімілі сльози.

І не повернуться додому юнаки,
Що впали на кривавім полі битви.
У небеса пливуть бійців полки,
А на вустах гіркі слова молитви.

Хіба пробачимо клятій орді
За кров, руїни й материнські сльози,
За долі нерозквітлі молоді,
Що в пару не з'єднаються ніколи?

Хіба пробачимо? Я ж на своїм стою
І проклинаю клятих вовкулаків.
Хай буде сонце й перший грім в маю
І багряніють в стиглім житі маки!

Одного дня закінчиться війна,
Дай, Боже, нам любові й благодаті.
Наллю у келих доброго вина,
Душа запрагла музики і свята!

14.03.2022 р.

Переселенці з-під Києва, які зна-
йшли притулок у моєму селі, розка-
зали, що коли спішили покинути своє
містечко, де уже йшли бої, забули від-
чинити вольєр і випустити на волю вір-
ного пса...

А він служив, як вірний друг,
За миску супу й житняка огризки.
Грався з дітьми, ловив грайливо мух,
Хвостом виляв, коли господар близько.

А він служив й по-псячому любив
Свій тихий світ, де виріс із щеняти.
Чому його господар залишив
У клітці замкненій повільно помирати?

Можливо, що забувся, що спішив,
Що рятував своє життя нікчемне.
А у вольєрі пес тихенько вив
Й до совісті людей волав даремно...

Палає віри і надії хрест,
Гримить над світом грізне бойовище.
А десь у клітці тихо плаче пес,
Йому б поміг, якби се було ближче.

16.03.2022 р.

Кохана, тут іде війна
І по Франківську знову б'ють ракети.
Сльозою вмиласть ненька не одна,
У чорних стрічках воїнів портрети.

Кохана, тут гримить війна,
Тут ллється кров й конає вража сила,
А десь з-за обрію уже спішить весна
І в синім небі журавлині крила.

Ти не прилинеш з журавлями знов,
Вже рік, як заніміли твої сльози.
Ти не відчуєш, як гаряча кров
Застигла, наче ружі на морозі.

Не будеш гамувати біль і страх
Молитвами благими серед ночі.
Тебе нема, а мені хижий птах
Кривавим дзьобом виїдає очі.

17.03.2022 р.

Вони побралися серед війни,
Юнак і юнка у військових строях.
Вони побралися серед весни
Такі, в життя закохані обоє.

Їх повінчав військовий капелан,
А десь у небі бузьки клекотіли,
Земля стогнала від кривавих ран,
А небеса любов благословили.

Будуть німіти зболені вуста
Й кремсати небо грізні блискавиці,
А вічний клич кохання і життя
У юнім серці сонцем промениться.

А десь на ранах закипає кров
І світ шаліє у кривавім герці.
Та, наче проліски, жива любов
Чарівним цвітом воскресає в серці.

18.03.2022 р.

Знову лунає у росії «Хайль!»
Й справляє шабаш кляте бісовиння.
Мені отих зомбованих не жаль,
Болить мені руїна України.

Болить – сльоза в зіницях матерів,
Смерть ненароджених в холоднім лоні.
І доля біженців, які з своїх країв
Розпуку й біль несуть у закордони.

Болить – в підвалах немовляток сон
Під завивання «градів» і сирени.
Болить мені розстріляний вагон
І поле незасіяне черлене.

Болить – жахіття клятої війни
Й тюльпани недаровані коханим.
Стою серед стражденної весни,
Душа болить, як незагойна рана.

19.03.2022 р.

А ще недавно тут було учора
Й після зими чекали на весну.
У чистім небі кришталеві зорі
Не віщували сльози і війну.

З-під снігу пробивались кликоцеї*,
Про щось співали гомінкі струмки.
На ледь засніжених міських алеях
Дівчат стрічали славні юнаки.

А ще недавно тут було учора,
Лунала пісня і веселий сміх,
Та на світанку завітало горе
І небо розкололось, як горіх.

І наступило се криваве нині,
Де тризну править двоголовий змій.
Та розцвіте ще на порі калина,
На попелищі світ воскресне мій.

І на межі між вчора і сьогодні
Надії й віри забринить струна.
А десь у полі – зраненім й холоднім,
Кривавим зіллям зійде ярина.

21.03. 2022 р.

* підсніжники (діалект).

Наснилося, що я в сирім окопі,
В бронезилеті й каска на чолі,
А десь за пагорбом прокляті москалі
Копощаться, як мухи у окропі.

Симфонія металу і вогню
Шматує небо, наче громовиця.
І не вгадаю, чи мені це сниться,
Чи, як в дитинстві, граюся в війну.

В натузі руки – цілі у прицілі,
Лавина злості й болю в голові.
І очі засльозилися живі,
Вдивляючись у лиця заанімілі...

Наснилося, що я на бойовищі.
Прокинуся – а зорі у вікні.
Та я до ранку був на тій війні
І чув, як кулі наді мною свищуть.

22.03.2022 р.

Поки хоч скиба землі у крові,
Сивіти з горя моїй голові.

Тарас Мельничук.

А крові вже не скиби, а лани,
Від болю стогне і земля, і зорі.
Кривавий плуг проклятої війни
Людської долі щедре поле оре.

І зазирає в очі хижий птах,
Той з-під кремля – огидний і двоглавий.
Він крові, крові людської забаг,
Він прагне величі імперської і слави.

І сивіє планети голова,
Й твоя, Тарасе, наче сніг в тумані.
Палає в небі сонця булава,
Душа кривавить, як Христові рани.

Гаптує день з небесної парчі
Надії позолочену хустину.
Скоро у поле вийдуть орачі
І журавлі у рідний край прилянуть.

І привітає дівчина-весна
Пришестя в світ маленької людини.
Князю Роси*, то не твоя вина,
Що посивіла з горя Україна!

23.03.2022 р.

* Князь Роси – так величали поета-політв'язня Тараса Мельничука.

А на світанку нині в небо синє
Із вирію вернулись журавлі.
І уродини нині у дружини,
Яка вже рік, як у сирій землі.

Колись подарували щедрі бусли
Щасливій матері рожеве немовля
І світле небо в білому обрусі
Її голубило, як крила журавля.

Я дарував дружині ніжні квіти
У березневий журавлиний день
І розцвітали наші славні діти
В обіймах ласки, сонця і пісень.

Чому не дочекалася, кохана,
Своїх батьків хрещених – журавлів?
Тобі на цвинтар принесу тюльпани
Й молитву щирю із безмовних слів.

На більше вже чомусь не маю сили,
Клекоче в серці незгасимий гнів.
О скільки цвіту юного скошили
Мечі криваві клятих москалів!

Ти не побачиш у сумних новинах
Розстріляних батьків і немовлят,
Як березневе небо журавлине
Кремсає навпіл смертоносний «град».

Ти не побачиш Харків у руїнах
І Суми, й Маріуполь у вогні,
Як у звиягах йде твоя Україна
До перемоги крізь криваві дні.

А нині знову клекіт журавлиний
Дзвенить у небі рідного села.
А нині уродини у дружини,
Що матір'ю й дружиною була.

19.03.2022 р.

Хотілося б писати про весну,
Про те, як сонце цілувало бджілку,
Про те, як пробудилася зі сну
І марить цвітом черешнева гілка.

Хотілося б писати про любов,
Про ніжний стан і волошкові очі.
Та застигає в моїх жилах кров
Й пекельними стають тривожні ночі.

Се вже не сон, не кадри із кіно,
В хатині край села ридає мати,
А місяць зазирає у вікно,
Та що він може матері сказати?

Вже не повернеться її синок
І не розвіє смуток і тривогу,
Під Маріуполем його останній крок,
Де в пекло ворогам стелив дорогу.

Волає до небес пролита кров,
Волає у руїнах Україна.
Московські покидьки, я вас прокляв
І рід ваш – аж до сьомого коліна...

Хотілося б писати про весну,
Про бджілку і кохання найвірніше,
Та мушу словом бити сатану,
А про кохання напишу пізніше.

Чому прийшов у мій привітний світ,
Коли тебе не кликав на гостину?
Московський злодію, вже скільки літ
Ти шкіриш зуби на мою країну.

Десь тут знайшли свій вічний упокій
Твоїх дідів полки несамовиті.
Тут шлях кривавий обірветься й твій
І в сиру землю будеш теж заритий.

Криваві ночі і криваві дні
Приніс ти у весну мою погожу.
Мокшанська наволоچه, у вогні
Конатиме твоя орда ворожа.

Бо є на світі істина й любов,
Є сила правди й Боже провидіння.
Там, де пролилася невинна кров,
Дуби зростуть із надміцним корінням.

І буде син і мати на землі,
І буде воля й слава України.
Віщують долю сиві журавлі
І гнізда вже будують на руїнах.

23.03.2022 р.

Мені запахла весняна земля,
Чимось сакральним і давно забутим.
Під бороною ніжилась рілля,
А я ступав по ній, завзятий і роззутий.

З відерця розсівав в ріллю зерно,
Мов сім'я у жіноче щедre лоно.
Як се було давно, немов в кіно,
Та й досі чую щем зерна в долонях.

Тепер ступаю знову по ріллі
І відчуваю клич живої плоти.
А наді мною сиві журавлі
Кружляють і курличуть у скорботі.

Десь там, за горизонтом, йдуть бої
І ллється кров людська, немов водиця.
В сумних гаях замовкли солов'ї
І почорніли материнські лиця.

В руїнах стогнуть села і міста...
За що нам, Боже, така люта кара?
Замироточила ікона десь свята,
Та ані слова нам ще не сказала.

А в небі знову клекіт журавля,
Весняне сонце грає на органі.
З війни чекає сівача рілля
Й жіноче лоно мліє без кохання.

Тривожні мої ранки і смеркання,
Сплелися воєдино дні і ночі.
До сліз вдивляюся в телеекрани,
Почути добрі вісті з фронту хочу.

Хочу повидіти, як вже конає
Орди мокшанської кривава погань,
Як на світанку небо розцвітає
Веселкою надії й перемоги.

Хочу почути, як лунає славень
Про нашу вільну й горду Україну.
Як під весняним небом величавим
Дзвенять пісні про очі і калину.

Прагну відчути серцем і душею
Печаль сльози і біль живої крові.
І доки йду дорогою своєю,
Буду ділитися щедротами любові.

Буду карати словом, наче криця,
З мечів ворожих гартувати рала.
Аби травнева перша громовиця
Мене з весною миру привітала.

26.03.2022 р.

Переводжу годинника стрілки
На якийсь віртуальний час.
А на душі непривітно і гірко
І нічого не змінилося враз.

За вікном рветься вітер-москалик,
Щось нашіптує п'яним баском.
Місяць в небі, як срібний хрусталик,
У натузі вселенський огром.

Десь з-за обрію чорні дракони
Люту смерть несуть на крилі
І шматують моє безсоння
Сльози, кров й материнські жалі.

Переводжу годинника стрілки,
Мов казковий старий ворожбит.
Десь заплакала вітру сопілка,
За вікном розвидняється світ.

27.03.2022 р.

Я вірю, що закінчиться війна
І знов сади задухмяніють цвітом.
Але чомусь сумна моя весна
І сонце по-весняному не світить.

Курличуть в небі сиві журавлі
І ластів'ята гнізда в'ють в стаєнці,
А янгол смерті на своїм крилі
Чорну хустину вже дарує ненці.

А отій ненці лише сорок п'ять,
Та очі уже вицвіли від горя.
Аби сконала клята вража рать
І вже не плодилася на землі ніколи!

Волають під руїнами живі,
Молитву шепчуть спраглими вустами.
Крапля роси на молодій траві
Застигла материнськими сльозами.

Та вірю, що закінчиться війна
І знову розцвіте моя калина.
І Україна зболена й сумна
Чорну хустину заховає в скриню.

28.03.2022 р.

Се ж остатня війна! Се до бою
Чоловіцтво зі звірством стає...

Іван Франко.

Звикаємо до болю і до сліз,
До втрати рідних, друзів і знайомих.
Та з совістю не йдем на компроміс
І душу не продали ще нікому.

Бо в ній свободи і звияти дух
І гени предків – сівачів і воїв.
Коли в огні палає все навкруг,
Звияжна мить народжує героїв.

Зімкнулись лави месників й борців,
Зі звірством чоловіцтво йде до бою.
В руках міцних вчорашніх сівачів
Уже не плуг, а смертоносна зброя.

Ворожим трупом погноїли лан,
Злетілись чорні круки на поживу.
О, лютий враже, на останній тан
Тебе благословив тиран плішивий.

Та вже змивають вражу кров дощі,
Зеленим дивом забриніло поле
І відчуваю фібрами душі
Весняний подих перемоги й волі.

02.04.2022 p.

Вже пророста вербовою корою
З моїх легень сопілка навесні.
І жебонять журливою рікою
Давно забуті і нові пісні.

Співай, сопілко, подруго юнача,
Свою журбу у полі розвівай.
Понад землею чорний ворон кряче
І хмари вкрили рідний небокрай.

Співай, сопілко, край моє серденько,
Трепти пташиною у зболених вустах,
Бо вже сльозою окропила ненька
Застиглий біль у синових очах.

Ще не святилися на травах роси
І десь зів'яли в лузі бриндуші.
Співай, сопілко, Україна просить,
Посій надії у живій душі...

Бринить весна вербовою корою,
Несе ріка зажурені пісні.
Стоять берізки в білих одностроях,
Мов сестри милосердя на війні.

03.04.2022 р.

Колись – як уже роси відцвітуть,
Травою й терном поростуть окопи,
Хтось спом’яне, як ми стояли тут
Щитом залізним на краю Європи.

І запитає дідуся онук:
– Що то за птаха в небесах кружляє?
І сумно скаже той: «Се чорний крук,
Який і досі здобич тут шукає»...

Рвалися жили і дзвеніла сталь,
Земля на диби стала, як лошиця.
Святою кров’ю повнився Грааль*
І почорніли материнські лиця.

О, Боже, скільки горя, сліз і мук
Приніс у світ кохання і розвою
Огидний карлик – Чінгіз-хана внук
Й орда його, що прагнула розбою...

Колись – як сонце висушить росу
І на окопах виростуть дубочки,
Юна красуня розплете косу
І вишиє для милого сорочку.

04.04.2022 р.

* чаша, з якої Ісус Христос причащався на Таємній вечері.

Отак подивишся здаля на москаля,
здається, зовні, що – людина,
а ближче підійдеш – скотина!

Ян Тасюар.

Намастили смальцем п'яти
Москалі погані,
Бо пора їм утікати
До псячої мами.

Били погань з «Байрактара»,
Били з «Джавеліна».
Се тобі, москалю, кара
За кров і руїни.

Се тобі за Ірпінь й Бучу,
За Київ і Харків,
Се тобі, ордо смердюча,
За наш хліб і шкварки.

Будеш довго пам'ятати,
Москалю-скотино,
Як дівчаток гвалтувати
На моїй Вкраїні!

Давно пора каструвати
Отих чорноротих,
Най не плодить сука-мати
Кляту москальноту.

05.04.2022 р.

Мою весну розривають навпіл
Залізні стерв'ятники й гуркіт гармат.
Земля оніміла від крові і залпів,
В чеканні цвітіння застиг старий сад.

А десь понад вуликом тішиться бджілка,
Зі сну воскресає холодна земля
І тулить до серця стривожена жінка
Дарунок небес – своє немовля.

Сади розцвітуть і розвидняться далі,
Затихнуть гармати й ракетні громи.
І будуть на грудях дзвеніти медалі
У тих, що живими вернулись з війни!

06.04.2022 р.

Поблаговістилась земля
І сонця промені тепліють.
Зерном запліднена рілля
Про щедрий колосочок мріє.

Дощів весняних водограй
Бринить, як струни на гітарі.
А десь палає небокрай
Й над полем бою чорні хмари.

Чекають з неба Благу Вість
Бійці в окопах і руїни.
Хто перед Богом відповість
За твої кривди, Україно?

Душа згоріла, мов сірник,
До мсти волають убієнні.
Чую у снах дитячий крик
І регіт вражої гієни.

Сльози і кров на вівтарі
У Немизиди* древнім храмі.
Холодним спалахом зорі
Богиня молиться над нами.

Поблаговістилась земля,
В чеканні цвіту небо й бджілка.
Нехай народить немовля
Уже у мирній хаті жінка!

07.04.2022 р.

* богиня помсти (грецька міфологія)

Земле рідна, берегине доли,
Бригантино в морі штормовім,
Знов орда шматує твоє поле
І грабує, мов розбійник, дім.

Скільки раз ти кров'ю напувала
Русла рік і зоряних ланів.
Скільки раз вмирала й воскресала,
І ростила дочок і синів.

Клекотить над світом громовиця,
Йдуть у бій твоїх синів ряди.
Аби колосилася пшениця
Й розцвітали на порі сади.

Згине ворог, як роса на сонці,
Заясніють щедрі небеса.
І повернуться додому оборонці,
Мужні й загартовані в боях.

Земле рідна, берегине-нене,
Із вінком на мудрому чолі.
Знов зазеленіють твої клени
І кружлятимуть у небі журавлі.

11.04.2022 р.

Вони молилися на «руській мір»
І зневажали нашу рідну мову.
Та отой «мір» явився у їх двір
Зі смертю, болем й океаном крові.

Тепер блукають на руїнах хати
І проклинають всі земні світи.
Як ще таких перевертнів багато,
Що не збагнули, хто такі «брати».

Лепечуть щось на мові чорноротих,
Немов своєї рідної нема.
А десь калина похилилася в скорботі
Й забрала сина в матері війна.

Невже ще не розвиднилося в оці
В отих фанатів «руської весни»?
Бо й досі чую, як на кожному кроці
Глаголять по-чужинському вони?

Та за отих, згвалтованих у Бучі
Й розстріляних у селах і містах,
Я б тричі вже прокляв «язик могучій»
І українською защебетав, як птах.

Бо в рідній мові – пісня солов'їна,
Молитва щира, віра і талан.
У рідній мові – серце України
І долі найсвітліший талісман.

Чому сумує золотиста бджілка,
Чому сади вишневі не цвітуть?
Чом на душі так муторно і гірко
І душу навпіл чорні сили рвуть?

А десь ворожої гармати жерло
З пащеки чорної виригує вогонь
І пожирає плоть живих й померлих
Диктатора кривавого дракон.

Замало світла – та багато ночі,
Пітьми багато, що у вічі б'є.
Дракон війни вступитися не хоче,
Гніздечко миру ластівка не в'є.

Дзвенить під небом смертоносна криця,
Кривавим цвітом багряніють сні.
Та просвітліють материнські лиця
І в пекло кане хижий змії війни.

І заклеочуть в синім небі бузьки,
Завесняніють зранені поля.
А ворог хай будує ханство руське
Довкола стін проклятого кремля.

16.04.2022 р.

А нині в нас Вербна неділя
І «вербное» щось і у них також.
Буде «пальонка» і гучні застілля,
І така «вербная» одвічна «ложь».

Чому б їм не назвати на свій лад
Святу неділю «івушкіним» святом?
Та вже століттями усе підряд
Крадуть у нас, аби своїм вважати.

Бо не звучить російською «мокша».
А слово «Русь» – дзвінке, як криця.
У ньому сила, мудрість і душа,
Й джерела вічні віщої криниці.

Немов щитом, прикрилася орда
Святим найменням Київської Русі.
Та ще воскресне врода молода
І згинуті прокляте плем'я мусить.

Бо той, хто злодієм прийшов у храм,
Зневажив матір і святого Бога...
Вербову гілочку дитині дам –
Хай буде світлою її дорога!

17.04.2022 р.

Скільки раз знаходив і втрачав,
У туманах блукав на світанні,
А вже знову цвіте алича
І міраж когось в далечі манить.

Не спішу – вже доволі спішив
За крилом осяйної жар-птиці,
Але слід її в небі відцвів –
Тепер грію в долонях синицю.

У саду розцвіла алича
І черешня вагітніє цвітом,
А десь кривця стікає з меча
І до матері туляться діти.

Їх не тішить цвітіння весни,
Ані щебет веселий пташиний.
Дні і ночі в підвалах вони,
Де лиш пліснява цвітом на стінах.

У руїнах хатина і двір,
І розстріляні білі черешні.
А кремлівський біснується звір
І криваві облизує клешні.

Не прошу, не молюся – зайві слова,
Як лиш можу орду проклинаю.
А з весною любов ожива
І надії, як сад, розцвітають.

23.03.2022 р.

Галунка неба і паска сонця,
І Великодній вишневий цвіт.
Тримає правнук в малій долонці
Такий великий казковий світ.

А в ньому – фея і Попелюшка,
Журавлик в небі й кораблик мрій,
І мед солодкий цвітіння грушки
Збирає мудрий бджолиний рій.

Бо ще не знає малюк наївний
Про лиходія із-під кремля...
В огні палає той світ чарівний,
Від болю й крові тремтить земля.

Чом не скараєш, Величний Боже,
Ту сатанинську паскудну рать,
Що у твій празник, такий погожий,
Вбиває неньку і немовлят?

Галунка неба і паска сонця,
І знову чути: «Христос Воскрес!».
А десь б'ють нечисть хоробрі хлопці
І, як Месія, несуть свій хрест.

26.04.2022 р.

Сади цвітуть – віщують щедre літо,
А десь кують зозулі на літа.
Й ніхто не в силі рух той зупинити,
Що заповіла воля нам свята.

Що на скрижалях манускрипту неба
Читає вічності величний заповіт,
Й цвітуть сади із року в рік для тебе,
І зорі кличуть в неземний політ.

А над рожевим цвітом грає бджілка,
Збирає мед й запилює квітки.
Світ, наче казка, – а на серці гірко
І линуть в сні мої сумні думки...

Десь крешуть небо хижі блискавиці,
Вишневий цвіт в пекельному вогні.
І звіром розриває вража криця
Серця і плоть отих, що на війні.

Якби я міг ту бійню зупинити
Архангела караючим мечем...
Та вірю, що наступить літо
І ворогів проклятих проженем.

Плоди садів у кошики зірвемо,
А щедра бджілка подарує мед.
І про звиягу реквієм-поему
Колись напише молодий поет.

03.05.2022 р.

Не прагну вже писати про війну,
Про смерть і жах кривавого століття.
З-за обрію спішить до мене літо
І відпускає в небеса весну.

Адесь жасмин вже цвітом духмянить,
Бузок шаліє на причілку хати.
Чомусь не хочу про війну писати,
Вона щодень в моїй душі болить.

У снах тривожних дикий рев атаки,
В агонії конає вража рать.
І проклинаю ту мокшанську «мать»,
Що породила сина-вовкулака...

А сонце бавить роси молоді,
Новому дню складаю свою оду.
З тобою завше буду, мій народе,
І ворога здолаєм в боротьбі.

13.05.2022 р.

Відцвіла ще одна весна,
Білим голубом в небо майнула,
І кує на калині зозуля,
Та чомусь нині пташка сумна.

Я не прошу нічого для себе,
Вже колись накувала вона.
Мою душу кремсає війна
І від болю здригається небо.

Закривавлені білі сади,
У руїнах свята Україна,
І не тішить вже спів солов'їний
Й на черешні маленькі плоди.

А вже червень травам зеленим
Ніжну казку шепоче вночі.
І бринять одинокі хрущі
На вітрилах каштана і клена.

А весна ще вітрами бринить,
Білий цвіт закосичив стежини.
І хмарини, немов бригантини,
Десь пливуть у небесну блакить.

20.05.2022 р.

На калині вітер обриває цвіт,
Трави, наче хвилі, у зеленім морі.
Вітре-розбишако, дай мені отвіт,
Скільки ще терпіти нам розбій і горе?

Хіба мало крові випито допіру,
Упирем проклятим з дикого кремля?
Стогне під ногами хижих бузовірів
Зранена й холодна весняна земля.

Мов дракони ночі, вогняні ракети,
На сумних руїнах мамина печаль.
Скільки наших хлопців кануло у Лету,
Скільки відлетіло у небесну даль...

А у синім небі сонячні органи
Пісню перемоги дзвінко виграють.
Є ще сила правди і Господь над нами,
І в зіницях мужніх до ординців лють.

Чую десь далеко бою громовицю
І конає ворог на моїй землі.
А вже у стаєнці ластівка гніздиться
З вірою й любов'ю на тремкім крилі.

24.05.2022 р.

Наді мною небо ще погідне,
Та чомусь сумні чуття й думки.
Як ви там, мої хлоп'ята рідні,
Як ви там, чиїсь сини й батьки?

Чорні від страждання ваші ночі
І криваві бойовища дні.
Вам у очі подивитись хочу,
Що там у глибинах аж на дні?

Не побачу відчаю, ні страху,
Лише лють до клятої орди.
Над окопами кружляє птаха
Вісником тривоги і біди.

Плаче обрій сірими дощами
І сумують зранені поля.
Але вірю, що Всевишній з нами,
З нами доля й матінка-земля.

Відгримить над світом громовиця
І затихне градобій війни.
Ще повернуться у мамину світлицю
У боях гартовані сини.

04.06.2022 р.

І знову ліс з білявками беріз
Мене ховає від людського ока.
До нього тугу я свою приніс
І болі із вселенської толоки.

Так затишно у храмі лісовім,
Лише зозулі десь кують на долю
Отим, що залишили рідний дім
І в бій ідуть з московською ордою.

О світе мій, жорстокий і німий,
Чому мовчиш, коли кричати треба?
Ти був для мене оберіг святий
І зігрівав під омофором неба.

Тепер розтерзаний драконами війни,
Знекровлений здригаєшся від болю,
А матерям наснилися сини,
Що у окопах десь на полі бою...

І знову ліс з білявками беріз
Мені шепоче про святе і вічне.
До нього я печаль свою приніс,
А він на Раду вже скликає віче.

05.06.2022 р.

Мамо, я вернувся, я живий,
Я так довго йшов до тебе, рідна.
Йшов крізь ночі й куль ворожих рій,
Йшов крізь дні холодні і погідні.

Мамо, я вернувся, я живий,
Пригорни до серця, як раніше.
Мій блокнотик зраний відкрий,
В ньому я писав для тебе вірші.

Там усе, про що не розказав,
І мої невітішені тривоги.
Там надія, віра і любов,
І молитва до святого Бога.

Мамо, я вернувся, я живий,
Сей блокнот узяв на себе кулю,
Ту, що снайпер підлий і лихий,
В груди вцілив із гвинтівки дула.

Мамо, я вернувся, я живий,
Відчиняй двері світлиці хати.
Я прийшов, я знову, мамо, твій
І пора город нам веснувати.

06.06.2022 р.

Прийшла пора на косовицю й сіно,
Зелені свята линуць із небес,
А в лузі похилилася калина
І відхмелів духмяним шалом без.*

Від болю й спраги пошерехли губи,
А над окопами ромашки розцвіли.
І сняться хлопцям наречені любі,
І в мирнім небі молоді орли.

У тому світі бавилися діти,
Без болю, без війни і без руїн.
Криваву косовицю косить літо,
А грім лунає із усіх сторін.

Та вірю, що затихне громовиця
І сіна духмянітимуть стоги,
В небесній кузні вже гартують крицю
І хвиля гніву ломить береги.

Повернуться герої з поля бою
До друзів, до коханих, до батьків
І поростуть травою й кропивою
Могили наших клятих ворогів.

14.06.2022 р.

* Бузок (діал.)

Дощ віддзвенів весільною струною,
Озоном дихає оновлена земля.
І чути в небі клекіт журавля,
Що кличе журавляток за собою.

На ту долину, де бринить роса
І у потічку скачуть жабенята,
Де я колись не запитав у тата,
Чому така безжалісна коса?

Чому стинає молоду травичку
І не жаліє квітку чарівну?
Тепер дивлюся вісті про війну,
Де вже кістлява робить перекличку.

А дощ змиває на траві сліди,
Криваві плями на чолі планети.
Якби я міг дзвінким пером поета
Сей світ ще захистити від біди.

Словами, кажуть, не зарадиш болю,
Та кожне слово довбає граніт.
Не вірю я у божевільний світ,
За світ добра стаю до бою.

23.06.2022 р.

Гучномовці голосили,
Веселились юні.
Усміхалась йому мило
Чорнява красуня.

На вальс хлопця запросила,
Вклонилась низенько.
Виростали в юнки крила,
Раділо серденько.

Танцювала, мов по лезах,
Горнулась до нього...
А у нього на протезах
Ноги!

25.06.2022 р.

Він не любив – вона його кохала,
Чекала, що відчує клич душі,
А уночі у зошиті писала
Чорнилом сліз розчулені вірші.

А в них і біль, і радість, і надії,
Бо серцю не накажеш: «Не люби!».
В юній душі зоріли щирі мрії,
Що прилетять кохання голуби.

Він не почув поему її серця
І в зошиті тих віршів не читав.
В сирім окопі, у солдатських берцях
Віч-на-віч з лютим ворогом стояв.

А між боями витягав з кишеньки
Світлину, ледь пом'яту по краях,
І усміхавсь до дівчини Оленки,
Що кожную нічку приходила в снах.

Кохав її, а він був їй байдужий,
З нудьги шукала для душі розваг.
Зів'яли в квітнику весільні ружі,
Відлинув в ірій сизокрилий птах...

І зойкнула натужена струна
На полюсах надій і сподівання.
Полин-напій, невипитий до дна,
Гірчить слъозою в келиху кохання.

05.07.2022 р.

Якось обідньої пори
Приліг на сіні у стодолі,
Знеміг від спеки і жару,
А в голові бриніли бджоли.

І на хвилинку задрімав,
Чи кемарнув, як тут говорять.
І враз неначе птахом став,
І полетів за сині гори.

У ті краї, де йдуть бої
І ллється крівця, як водиця,
Де не співають солов'ї
І крешуть небо блискавиці.

Гримить симфонія вогню,
Завмерли жести і розмови.
А десь залізному коню
Уже кують нові підкови.

І вдарить кінь той копитом
У ненависні вражі груди...
Кружляю птахом над селом,
Де скоро мир і спокій буде.

Раптом проснувся й заанімів,
А у очах ще поле битви.
Як боляче від таких снів,
Що ріжуть серце, наче бритва.

15.07.2022 р.

І біль, і розпач, й море сліз,
В очах тьмяніють небосхили.
Московії проклятий біс
Справляє шабаш на могилах.

Прийшов незваним в чужий дім,
Як злодій, яко тать поганий.
Посіяв смерть й ракетний грім,
Й руїни, мов криваві рани.

До помсти кличуть небеса...
Хіба таке можна простити?
На камінь трапила коса,
За все прийдеться заплатити.

Здригнулися надій світи,
Сузір'я сколотились в небі.
А ще колись просилися в «брати» –
Тепер таких «братів» не треба!

08.08.2022 р.

Пам'яті односельця Миколи
Бойчука, який поліг у бою з мос-
ковською ордою

Тут вічність зупинила плин,
В очах сльозину висушила спека,
Курличе в небі журавлиний клин,
Скоро відлине за моря далекі.

І ти відлинув, друже, в небеса,
Жилет пробило ворога залізо.
Чоло зросила молода роса,
На очі опустилася завіса.

На цвинтар проводжало все село,
Під ноги падали скорботи ружі.
Нема Миколи, наче й не було,
В почесній варті зацімів друзі...

А на могилі жовто-синій стяг,
Засохли квіти від спекоти сонця.
Душа його кружляє, наче птах,
І прагне знову бути охоронцем

Білій хатині і рясним садам,
Дружині, дітям, матері й родині.
Його печаль я вітром передам,
Нехай розвіє в небі України.

11.08.2022 р.

І знову чорну звістку до села
Приніс на крилах ворон з-під Херсону.
В бою людина мужня полягла,
Застигли його очі і долоні.

Вантаж двохсотий друзі привезуть,
Одягнуті у камуфляжні строї.
Простелять квітами останню путь
Односельчани воїну-герою.

А він ще не спішив у інший світ,
Мав свої мрії, задуми і плани.
Любив людей і яблуневий цвіт
І ненавидів ворогів поганих.

Салют останній сумно прогримить,
Молитва в небо полетить крилато.
Життя героя – се сліпуча мить,
А десь зоріють вічності пенати.

13.08.2022 р.

Ще добре тямлю, як з Афганістану,
Де смерть косила на чужій війні,
В село привозили «чорні тюльпани»
Військові мовчазливі і сумні.

Чорні тюльпани, чорні домовини,
А в них – сини, онуки і батьки...
Давно салют у небеса полинув,
Десь за туманами минувшини роки.

Та знову чую, як дзвенять атаки
І на своїй, а не чужій війні,
Уже від крові почорніли маки
Й над домовинами ридають матері.

Чорні тюльпани, чорні домовини,
Вантаж двохсотий в зведеннях сухих.
Полин-трава на серці України
І біль, і сльози ув очах живих...

Гартую своє слово, наче зброю,
З молитвою звертаюсь до небес.
Ще з перемогою повернуться герої
Й душею знову розцвіту, як без.

25.08.2022 р.

«Не вір, як псові, москалеві, сину,
Не вір у своїй радості й журбі.
Він щиро в очі дивиться тобі,
А позаочі ніж встромляє в спину».

Казав мій тато, як ще суший був,
Що пережив війни криваву січу.
Не раз він смерті подивився в вічі
І москальноти матюкання чув.

Я в ті хвилини ще не розумів
Глибину мудрість отчої науки
І подавав при стрічах дружню руку,
Приймав у своїй хаті, як братів.

Та розкололись небеса навпіл
І вовчі зуби показав «брателло».
На мою землю чорна рать поперла,
Надіючись на коровай і сіль.

Та замість короваю гостра криця
Косила хижі лави москалів.
Пробачте мені, люди, я прозрів
І сивий тато мені часто сниться.

І знову чую згусток мудрих слів:
— Не вір, як псові, москалеві, сину.
І відчуваю ніж у своїй спині
Та біль і сльози наших матерів.

15.08.2022 р.

Знову мені наснилася війна
І очі хлопців у вузьких окопах,
І ворогом розстріляна весна
В моїй країні – посестрі Європи.

Наснилися у небі літаки
І плоті пошматовані клітини,
І в полі почорнілі колоски,
Та гнізда на руїнах журавлині.

Наснилося... Якби се був лиш сон,
Якби не кров і чорні домовини.
Застигли сльози в дзеркалах вікон
І біль пекельна в серці материнім...

Знову мені наснилася війна,
Холодним потом заросило тіло.
Прокинувся – та відчував до дня,
Як кров на свіжих ранах клекотіла.

20.08.2022 р.

Шкода, тату, що ти десь у стрісі
«Шмайсера» мені не заховав.
Бо прийдеться знову в темнім лісі
З москаля точити чорну кров.

Не здригнеться вже рука у мене.
Не зіб'ється око і приціл.
Гей, мокшанське бидло навіжене,
У штани не наложіть покіль.

Бо вже засмерділи своїм трупом
Наші ниви, села і міста.
Пригостила вас свинцевим супом
Україна щедра і свята.

Шкода, тату, що ти десь гармату
Не змастив в криївці до пори.
Я б стріляв у москалів проклятих,
Що в броню заковані прийшли.

Хай звивається кубло гадюче
І згорить в пекельному вогні.
У полях і на Дніпрових кручах
Ворога здолаємо в борні.

Знову бузьки заклеочуть дзвінко
Й немовлятко принесуть у дім.
Ярина воскресне на зарінку,
Де травневий пролунає грім.

27.08.2022 р.

І знову, тату, твій каштан розцвів
На пагорбі, край братської могили.
А ти із райських зоряних світів
Із сумом дивишся на край свій милий.
Ще добре тямлю, як в далекі дні
Ти брав мене на свої дужі руки
Й розказував, як на чужій війні
Стріляв у спину політрук-падлюка.
А та держава, за яку страждав,
Забрала твою хату і родину.
Якби ти знав, якби ти, тату, знав,
Як в болях воскресала Україна.
Та знову із московії орда
Прийшла на твою землю споконвічну
І в'яне врода ніжна й молода,
І смерть кістлява дивиться у вічі.
Тебе я відчуваю кожну мить,
Мій мудрий тату з блиском у зіницях.
Тобі, як і мені, душа болить
І наша хата й досі часто сниться.
А понад хатою кружляють літаки
І виють в небі вогняні ракети.
Мов журавлі, летять мої роки
І десь зникають в каламутній Леті.
Та знову, тату, твій каштан цвіте,
Свічками грають обереги білі.
Усе, що було у житті святе,
У вирій з журавлями відлетіло.

27.05.2022 р.

Прощай, невмивана росіє,
рабів країно і панів.

М. Ю. Лермонтов.

Невмивана ордо мокшанська,
Країно зомбі і рабів.
Будь проклятий твій цар поганський
За сльози наших матерів.

За кров пролиту і руїни
І біль в зіницях немовлят.
Але ніколи на коліна
Вкраїну не поставить кат.

Бо не збагне нащадок ханів
Вкраїнську душу й гордий дух.
Й народ, що розірвав кайдани
І косить нині його слуг.

Прощай, невмивана росіє.
Огидна, наче сатана.
Брехлива шльондро і повіє,
Й пожадлива, як сарана.

А ще колись сестрою звалась,
Ділили навпіл коровай...
Росіє, що з тобою сталося?
Прощай, невмивана, прощай!

28.08.2022 р.

Товарищ москаль,
на Україну рожу не скаль.

Володимир Маяковський.

Знову, москалю, скалиш свою морду
На наші ниви, села і міста.
Та вже свинцем смертельним твої орди
Народ наш гордий щедро привітав.
Ти думав, що пройдеши
парадним кроком,
Що хлібом-сіллю стрінуть край воріт.
А маєш, враже, гострі вила в боки
І трупів на полях гнилий сморід.
Ти мріяв, як колись під Іловайськом
Місити траками тіла моїх синів.
Минулося твоє цвітіння майське,
Приймай, москалю, нашу помсту й гнів.
Палають, наче ватри, твої танки,
В агонії конають вояки...
А нас чекають росяні світанки
І щирий потиск дружньої руки.
В сузір'ї волелюбних націй світу
Розквітнуть рідні села і міста.
Тобі, москалю, свічку не засвітять –
Що заслужив у Бога – те й дістав.

24.08.2022 р.

Не буває чужого горя,
Без причини сліз не буває.
Десь за обрієм небо палає
Й вражим трупом засіяно поле.
Над містами ревуть бомбовози,
Ворог цілить у серце дитини.
У руїнах моя Україна,
На душі – материнські сльози.
А ще вчора тут тішились діти
І весну виглядали з-за моря.
Не буває чужого горя,
Кожен з нас за нього в отвіті.
Журавлі в рідні гнізда прилинуть,
Заклеочуть у небі веснянім.
Ворог згине – наступить світанок
Й розцвіте край дороги калина.

26.08.2022 р.

Із попередніх збірок

В день кривавого місяця капала кров
Із чола його посивілого.
В день кривавого місяця він упав
І від ран заніміло тіло.

В день кривавий стогнала земля,
Наче плугом, поорана мінами,
Й куля снайпера-москаля
У бійця під Донецьком цілила.

А в новинах – коротким рядком:
– На війні знову кількісні втрати...
І не чує верховний «дурдом»,
Як ридає згорьована мати.

В день кривавий серце з грудей
Вийняв хтось і поставив на тацю,
А воно таке молоде –
Ще пульсує гаряче!

2019 р.

Його «двохсотим» величали хлопці,
Привезли з-під Донецька у Йордан.
Святило сонце воду в ополонці,
Холодний сніг з-під ніг, немов саван.
Стрічали сілірадівські чинуші,
Старенька мати вийти не змогла.
Молилися за «убієнну» душу
Сусіди, родичі і друзі із села.
Студені сльози падали на вічко,
Іскрився сніг на чорній хоругві.
Вже не розчеше чарівна Анничка
Кучерики на буйній голові.
А обіцяв – приїде на Великдень,
Сватів пришле в неділю провідну...
Не плач, Анничко, твій Іван не винний,
Прокляті ті, хто розпочав війну!
Матусю рідна, син любив вас дуже,
Та Україну-неньку теж любив...
Несуть на плечах домовину друзі,
Яких своєю смертю захистив.
Його «двохсотим» величали хлопці,
А він був парубок веселий, бойовий...
Полум'я свічки в маминім віконці
На склі малює образок живий.

2019 р.

«Братам» з Росії

Я жив в Росії, знав людей і мову,
Вірив у міф про єдність і братів.
Мені Єсеніна ліричне слово
Було, як пісня рідних солов'їв.
Напам'ять знав Анненського і Блока,
Асадова і Дорізо читав.
А Пушкіна поезію високу,
Немов «Кобзар» Шевченка, шанував.
Я Щипачова й Федорова строфи
Лелів у серці, як вишневий цвіт.
І ще не знав, що плаху на Голгофі
Нам вже готує «любий брат» й сусід.
Гублюся в здогадах... Хто винуватий –
Єсенін, Євтушенко чи народ?
Російська пісня в спогадах крилатих,
В душі огида до злодюг-заброд!
Я жив в Росії, знав людей і мову,
І росіянок словом чарував.
Чому мій ідеал добра й любові
Російський чобіт хижо розтоптав?
Історія ще не забула Крути,
А під Донецьком – гул гармат і кров.
Російський «брате», ненависний, лютий,
Ти знову вовчі зуби показав...
Люблю Росію Пушкіна і Блока,
Єсеніна і Щипачова теж.
Та чую, як гримлять ворожі кроки
На перехрестях «братолюбних» меж!

На її плечах – квітчаста хустка
І грайливі бісики в очах.
На грудях напнулась біла блузка,
Наче парус на семи вітрах.

На щоках дві ямочки маленькі,
А вуста – півоній пелюстки...
По бруківці кожен день раненько
Цокотіли юнки каблучки.

Квапилася звично на роботу
І не бачила, як у сумнім вікні
Зором проводжав її скорботно
Той, що втратив ноги на війні.

В мріях здоганяв юнак красуню,
Почуття дзвеніли молоді.
А в душі іще війни відлуння
Й бій кривавий, де упав тоді...

Я не знаю, чи хоч ненароком
Дівчина погляне на вікно.
А він буде рахувати кроки
І чекати дива – все одно.

2021 р.

Пам'яті Ярослава Журавля.
Він чекав, але за ним
так і не прийшли...

Зціпило руки, наче два крила,
Ворожі кулі зрешетили тіло.
Лавиною ненависті і зла,
Мов чорний крук, се лихо прилетіло.
А він чекав, ще вірив, що спасуть
Верховні командири й побратими.
Криваве жниво вражі жінці жнуть
Там, де свої стають уже чужими...
Спекотне сонце п'є сльозу з очей,
У грудях серце, наче свічка, тліє.
О скільки днів, скільки ночей
В твоїй душі ще жевріли надії...
Чомусь мовчав гарант і головком,
Не били в дзвони ситі закордони.
Лиш вітер голосив за юнаком
І небо гріло у своїх долонях.
А десь стогнала зранена земля,
Осколки шматували буйні трави.
І проводжали в небо Журавля
Багряні, наче кров, заграви.

2021 р.

Люблю сонет Шекспіра і Петрарки,
Люблю Шевченка й Лесю із Франком.
Люблю борщі, вареники і шкварки,
І сало на п'ять пальців з часничком.

Люблю дівочі оченята сині
І кароокими милуюсь теж...
Люблю свою убогу Україну,
Її, москалю, в мене не вкрадеш.

Хоч шкіриш зуби на наш хліб і сало,
Дари ланів і щедроту морів,
Тобі Донбасу й Криму вже замало –
Подай ще Київ, Ужгород і Львів.

Подай Карпатські гори й Чорне море,
Дністер, Дніпро і Черемошу шал.
Та грянув час і вас, на мозок хворих,
Змиє за борт штормів дев'ятий вал.

В пекло канеш, ненависний звіре,
Де вже рогаті зачекалися тебе.
Хоч небо іноді буває сірим,
Але воно насправді голубе...

Люблю сонет Шекспіра і Петрарки,
Люблю Шевченка й Лесю із Франком.
Я їм свій хліб і піднімаю чарку
За нашу волю й сало з часничком.

Садок вишневий біля хати,
Хрущі над вишнями гудуть...

Тарас Шевченко.

Там не гудуть над вишнями хрущі,
Холодне небо розривають «гради».
Й повзуть ворожі танки уночі,
Немов потворні мезозойські гади.

Сховавшись за бронєю і брехнею,
Мокшанська рать скривавила мечі...
Двоглавий птах над рідною землею
Й пекельний біль у серці й на душі...

Кремлівський ідол, зліплений із глини,
Побачив на світанку дивний сон,
Що знову у «Союзі» Україна –
Знову на всіх одне ярмо і трон.

Та закороткі ті криваві руки
І стольний Київ, гноме, ще не твій.
Над вежами Кремля вже чорні круки
Чекають на уділ трапезний свій...

В агонії сконає вража сила,
Сади вишневі знову розцвітуть.
І перемогу журавлині крила
Із вирію надії принесуть!

2020 р.

Світлій пам'яті Василя Сліпака

На все в житті є неба знак,
Хтось прагне злету – хтось безкрилий.
А інший, мов слизький слимак,
Мушлю життя несе безсило.
На все в житті є неба знак,
Та в кожного своя стежина...
Чому у бій пішов Сліпак,
Чому зорею в небо злинув?
Чом проміняв на бліндажі
Привітну й мирну теплу хату?
Чом на кривавім рубежі
Строчив в орду із автомата?
Хіба забракло нагород,
Букетів і овацій в залі?
Чому найвищу з усіх нот
За нього зорі доспівали?
На все в житті є неба знак –
Та кожному – не однаковий.
Вкраїни клич почув Сліпак,
Бо в серці мав чуття любові.
Душею щедрою зорів
І голосом до неба линув...
Й востаннє тихо шепотів:
«Прощайте... Слава Україні!».

2021 р.

Коломийки

Пили пиво і наливку,
Закусили раком.
Нехай москаль поцілує
Українців в с...ку.

Закумкали на все село
Жаби у потоці,
Путін мурло, Путін х...ло,
Путін – більмо в очі.

Заспіваю коломийку,
Ще й стрілю із кріса.
Натовчем московську рийку,
Най летить до біса.

Взяла баба міцні вила,
Вилізла на танок
Та між очі засадила
Москалям поганим.

Тікай, тікай, лиходію,
Не загуби берці.
Приймай матушка-Росія
В целофані мерців.

Будем жити, будем пити,
Заспіваєм дзвінко.
Будем москальноту бити
В голову й печінку.

Не стріляли вже, майже, два дні,
В сірій зоні зловісна тиша.
А вони на проклятій війні
І свій пост, просто так, не залишать.
Тут межа, тут останній кордон,
Поза ним Україна і мати,
А у снах ніжний дотик долонь
Й світлі вікна рідної хати.
Десь за пагорбом снайпер-чечен,
Мов шуліка, вишукує жертву.
Над окопом розстріляний клен
У обіймах холодної смерті.
Падав сніг на зраний брук,
Підривалися хлопці на мінах.
На знаменах надій і розпук
Твоя біль і любов, Україно.

Земля лежала кругла, як горіх,
Мов породілля на холоднім ліжку,
І порошив у її вічі сніг,
І місяць наставляв маленькі ріжки.
Тріщали на морозі ясени,
Мов постріли короткі із гвинтівки.
Здавалося немає тут війни,
А просто – ясенова перестрілка.
Та раптом небо репнуло навпіл,
Земля на диби стала, мов лошиця.
Кривавий сніг, солоний, наче сіль.
Упав бійцям на скам'янілі лиця.
На цій тривожній, вогняній межі
Стояти їм, немов гранітні брили.
Їх очі, мов нагострені ножі,
Пощади у нікого не просили.
Земля лежала кругла, як горіх,
Снаряди й «гради» шматували тіло
І масхалатом падав з неба сніг,
На цілі у оптичному прицілі.

Вони лежали плазом на ріллі,
Німі, холодні у смертельній комі.
Два витязі, два гордих журавлі,
Що з вирію прилинули додому.
Безкрилі крила полонила тьма,
Зціпили м'язи вічності кайдани.
А десь за пагорбом ще тішилась зима,
З проталинами чорними, мов рани.
Гриміли раз-по-раз у далині
Короткі залпи вражих мінометів.
І лиховісний смерч «градовогнів»
Усе живе стискав в обіймах смерті.
Не відали, не знали журавлі,
Що скосять дужі крила вража сила.
Лежать, немов солдати, на ріллі,
На тій землі, що їх не захистила.
Заплакали похилі небеса,
А десь гармати роздирали тишу.
За що? За що загинула краса?
Чом не скарає нелюдів Всевишній?

Ода землі

Землю гойдають в руках матері,
Землю батьки на раменах тримають,
Пісню кохання дзвінкі солов'ї
Їй на світанку в дібровах співають.
Щедро завітчана барвами трав,
Вмита дощами, розчесана сонцем,
Нам тебе, земле, Господь дарував,
Ми – твої воїни і охоронці.
Легко ступаю по бруку й траві,
Роси холодні збиваю додолу.
Земле предвічна, ми – діти твої,
Дай нам наснаги, любові і долі.
Дай нам веселку на стелі небес,
Дай нам пречистої блискавки й грому.
Лиш не даруй горя й відчаю хрест
Й болю утрати в мирному домі.
Щоб не топтала клята орда
Житні поля і міста, і святині.
Вірю воскресне краса молода,
Вірю в прийдешне твоє, Україно.
Хай заберуть десь у безвість чорти
Хижого звіра з кремлівської вежі.
Рідна плането, зорею світи,
Нам твоя ласка і милість належить.
Землю гойдають в руках матері
Трепетно й ніжно, наче дитину.
Щедрість від матері й щедрість землі –
Дві нероздільні святі половини.

Літа розвіються на попіл,
На вітрошарпах лиходрам.
А що залишимо на потім
Ще ненародженим й синам?
Сплюндровані міста Донбасу,
В агонії кривавий степ,
Чи небо в сонячній окрасі
І над потоком шепіт верб?
Потоптані людські святині,
Згвалтовану любов і честь,
Чи українців в Україні
І світ усміхнений увесь?
Брати мої із Закарпаття,
З Волині, Львова і Черкас,
З Одеси і Луганська, браття,
Нас доля била вже не раз.
Топтали чоботи чужинські,
Голодна смерть косила в ряд,
Та дух незламний український
Знов воскресав, як в травні сад.
Нехай затьмить Ірод злосний
В червонозорянім Кремлі:
Хто із мечем прийде у гості –
Згниє, мов пес, в сирій землі.
Ідуть незламні батальйони
В кривавий тан – на Схід, на Схід.

І в грудях серденько холоне,
Як косять кулі юний цвіт...
Там, де упали краплі крові
На чорну землю у полях,
Розквітнуть маки веселково,
Немов козацький гордий стяг.
Я вірю: буде Україна
В йорданській скупана воді:
Єдина, неподільна, вільна,
Гартована в борні й вогні.

Героям Крут

Нас тут триста, як скло,

товариства лягло!

І земля не приймає...

Тарас Шевченко.

Історія млинове коло крутить,
Де істина на матриці віків,
Де кличуть дзвони пам'яті під Крути,
Щоб пом'янути славних юнаків.
Січневе поле кулі покроїли,
А на снігах холодних — маків цвіт...
То не кохання квіти — кров скипіла,
Не відцвісти їй на скрижалях літ.
Свята земля тоді усіх прийняла,
Невинних, чистих, як прозоре скло,
Отих, які дівчат не цілували,
Поцілювало сонце у чоло.
А дзвін набатом б'є на сполох знову,
Бо вже на Сході чути рев гармат.
Там знову проливає ріки крові
Нащадок Муравйова — «зłodій-брат».
Московський «брате», клятий «брате»,
Який ти, псячий сину, слов'янин?
Криваві руки не відмиєш, кате,
Спалить тебе вогонь зорі Полин.
Історія млинове коло крутить,
Снігами запорошує віки.
Стоять на варті пам'яті про Крути
В степу донецьким юнаків полки.

Журливо в небі там курличуть птахи
І не співають щедро солов'ї.
Спитайте Іловайськ і Волноваху,
Чим согрешили на святій землі?
Що тішилися сонцю і росинці,
Плекали ниви колос золотий,
Дітей ростили з духом українським
І заповітом Божим – «Не убий!».
Спитайте Іловайськ і Маріуполь
І ворогом сплюндрований Донецьк,
Чи заслужили, щоб холодним трупом
Застигли сотні молодих сердець?
Спитайте матерів, що виплакали очі,
Що виглядають із війни синів,
Чому орду скарати Бог не хоче,
Чом не спалить мокшанську зайду гнів?
Та ще гармати не скошили жито,
Ще зродить степ, що зраний в боях.
Нехай згадають Крути московити
І юнаків, що побороли страх.
Гряде відплата, наче громовиця,
Затямте, кляті виродки батьків:
В небесній кузні вже кується криця
І клекотить у мужніх грудях гнів!

Вража куля мене не скосила,
Впали інші у тому бою.
Це матуся у неба просила,
Щоб зберіг їй кровинку свою.
Це кохана у зорянім храмі
Із очима, де ніч залягла,
У молитвах до Божої мами
Оберегом для мене була.
Любі, милі, мої берегині,
Не помру, повернусь, бо люблю,
Соловейко дзвінкий на калині
Защобече нам пісню свою.
Лише гадину підлу скараю,
Лише голови гідрі зітну,
Не помру, повернусь, бо кохаю,
Перейду через кляту війну.
Вража куля мене не скосила,
Знову твердо стою у строю,
Бо ніякі пекельнії сили,
Не затьмарять кохання зорю.

Споконвіку Прометея
Там орел карає,
Що день божий добрі ребра
Й серце розбиває...

Тарас Шевченко.

Вкраїнський роде – гордий Прометею,
Лупає твої ребра не орел,
А хижий звір, що, мов ягнятко, блеє,
Що не траву пасе – а світ би зжер.
Криваві кігті розривають серце,
Огидні ікла пожирають плоть.
Біснується в несамовитім герці
Люцифера кремлівського оплот.
Нащадки Кривоноса й Височана,
Праправнуки Хмельницького й Сірка,
Не забувайте, що ті давні рани
Не загоїла Господа рука.
Бо ще ніколи гадина московська
Не мала в грудях милості й жалю.
Прокляті покидьки-песиголовці
Криваве жито на Україні жнуть.
Та вже здригнулась скеля Прометея,
Ланци зневіри розірвав титан...
Народе, не надійся на Мойсея,
Допоки у Кремлі живий тиран.

Нехай рука у тебе не здригнеться,
Коли святим, караючим мечем,
Дракону розітнеш отруйне серце,
Зітреш на порох полчища нікчем!
Вже чути дзвін з небесної дзвіниці,
Архангел кличе на смертний бій.
А матері синочок часто сниться,
Що повернувся із війни живий.

У покутському селі
Замешкали москалі.
Ще колись їх Сталін клятий
Вчити газдів газдувати
Прислав в лаптях і куфайці,
Аж сміялись кози й зайці.

Йому кажуть: «Добрий день!».
Він мовчить, як в лісі пень.
Певно, жде, що скажуть: «Здрасте!».
Він такий – такої масті.
Згоді, наче поросята,
Породились москалята.

Чешуть мати і перемать,
Не могу тебе понять.
Закусують свіжим салом
Самогоночку помалу,
Хліб жують з чужого поля
І не дякують ніколи.

Ще ніяк тих безголових
Не навчити нашій мові.
Чи такі тупі від роду
Посланці того народу,
Чи щось інше грає в дупі
У навіжених і глупих?

А тепер їх визволяти
Пруть з орди чорти рогаті.
Певно хочуть московити
Тут НР* для них створити...
Копнім в с..ку усіх разом,
Хай у «рашку» йдуть зарази.

А у в рідному селі
Проживем без москалів!

* народна республіка

Чорна звістка

А чорна звістка, наче грім,
Прийшла нежданно у хатину.
А ти не вір – не довіряй усім.
Може, неправда, не загинув?
Може, в полоні у тенетах мук
Десь у сирому пліснявім підвалі?
А звістка чорна, наче птах,
Стискає серце мамине від жалю.
І скапує сльозою, мов бурштин,
Із плес очей, печаль вдовина.
В бою кривавім її муж і син
Зложили голови за Україну.
І хто утішить? Хто прийде у дім?
Хто розжене хмарину болю?
Але немає двісті Україн –
Вона єдина – берегиня долі!

Зміст

Була і буде повсякчас.....	3
Весну вістує пташечка мала.....	4
Не вірив, що впаде ізнов війна.....	5
Коли ревуть гармати — Муза спить	6
Сирени роздирають сутінь.....	7
Наснився в небі клекіт журавлиний	8
Я не любив ніколи кацапню	9
Одного дня, коли зміліють сні	10
А він служив, як вірний друг.....	12
Кохана, тут іде війна.....	13
Вони побралися серед війни	14
Знову лунає у росії «Хайль!»	15
А ще недавно тут було учора	16
Наснилося, що я в сирім окопі.....	17
А крові вже не скиби, а лани.....	18
А на світанку нині в небо синє	19
Хотілося б писати про весну.....	21
Про те, як сонце цілувало бджілку	21
Чому прийшов у мій привітний світ	22
Мені запахла весняна земля.....	23
Тривожні мої ранки і смеркання.....	24
Переводжу годинника стрілки.....	25
Я вірю, що закінчиться війна.....	26
Звикаємо до болю і до сліз	27
Вже пророста вербовою корою.....	29
Колись — як уже роси відцвітуть.....	30
Намастили смальцем п'яти.....	31
Мою весну розривають навіл.....	32
Поблаговістилась земля.....	33
Земле рідна, берегине долі.....	34
Вони молилися на «руській мір»	35
Чому сумує золотиста бджілка.....	36
А нині в нас Вербна неділя.....	37
Скільки раз знаходив і втрачав.....	38
Галунка неба і паска сонця	39
Сади цвітуть — віщують щедре літо	40
Не прагну вже писати про війну.....	41
Відцвіла ще одна весна	42
На калині вітер обриває цвіт	43

Наді мною небо ще погідне	44
І знову ліс з білявками беріз.....	45
Мамо, я вернувся, я живий.....	46
Прийшла пора на косовицю й сіно	47
Дощ віддзвенів весільною струною	48
Гучномовці голосили.....	49
Він не любив — вона його кохала.....	50
Якось обідньої пори	51
І біль, і розпач, й море сліз	52
Тут вічність зупинила плин.....	53
І знову чорну звістку до села.....	54
Ще добре тямлю, як з Афганістану.....	55
«Не вір, як псові, москалеві, сину.....	56
Знову мені наснилася війна.....	57
Шкода, тату, що ти десь у стрісі.....	58
І знову, тату, твій каштан розцвів.....	59
Невмивана ордо мокшанська	60
Знову, москлю, скалиш свою морду.....	61
Не буває чужого горя	62

Із попередніх збірок

В день кривавого місяця капала кров.....	63
Його «двохсотим» величали хлопці	64
«Братам» з Росії.....	65
На її плечах — квітчаста хустка	66
Зціпило руки, наче два крила	67
Люблю сонет Шекспіра і Петрарки.....	68
Там не гудуть над вишнями хрущі	69
На все в житті є неба знак	70
Коломийки.....	71
Не стріляли вже, майже, два дні.....	72
Земля лежала кругла, як горіх	73
Вони лежали плазом на ріллі.....	74
Ода землі	75
Літа розвіються на попіл.....	76
Героям Крут	78
Журливо в небі там курличуть птахи.....	79
Вража куля мене не скосила.....	80
Вкраїнський роде — гордий Прометею	81
У покутському селі	83
Чорна звістка	85

Літературно-художнє видання

Війтенко Іван Дмитрович
Коли ревуть гармати
Громадянська лірика

«Писаний Камінь»
Косів

Війтенко І. Д.

**В41 «Коли ревуть гармати», громадянська
лірика : «Писаний камінь», 2022 –88 с.**

**Автор висловлює подяку
за сприяння у виданні книжки
синові Василеві Війтенку**

Набір тексту і редагування автора

Коректор Оксана Зварич
Верстка, дизайн Ігоря Зварича

Видруковано в ПП «Писаний Камінь»
Свідоцтво Держ. реєстру: серія ІФ, № 5083
Івано-Франківська обл., м. Косів,
вул. Незалежності, 28
Тел.-факс: 2-24-91
E-mail: Evrika-pk@ukr.net

Підписано до друку 16.10.2022. Формат 60х84/16
Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 16,5.
Тираж 200 прим. Зам. 581.